

Η ΒΑC δημιουργήθηκε τον Μάιο του 2022 από την Κριστιάνα Ροζάρια Μπάρσονι - Αρκιντιάκονο, 49 ετών, που διαθέτει διδακτορικό από το UCL στη σωματιδιακή φυσική, ενώ έχει σπουδάσει και σε άλλα ελίτ ιδρύματα του Ηνωμένου Βασιλείου, όπως το Soas και το London School of Economics

μή. Η στιγμή, όπως φαίνεται, ήρθε την Τρίτη. Για να πυροδοτήσουν τις εκρήξεις οι Ισραηλινοί έστειλαν ένα μήνυμα στα αραβικά που φαινόταν σαν να προερχόταν από την ηγεσία της Χεζμπολάχ.

Δεύτερόλεπτα αργότερα, ο Λίβανος βρισκόταν σε χάος. Την Τετάρτη, καθώς χιλιάδες συγκεντρώθηκαν στα νότια προάστια της Βηρυτού για να παρακολουθήσουν την κηδεία για τέσσερις ανθρώπους που σκοτώθηκαν στις εκρήξεις, το χάος ξέσπασε εκ νέου. Σημειώθηκαν και άλλες εκρήξεις, αυτή τη φορά σε φορτίους ασύρματους. Για τους Λιβανέζους ήταν η επιβεβαίωση ότι τώρα ζουν σε έναν κόσμο στον οποίο οι πιο συνθησιμμένες συσκευές επικοινωνίας μπορούν να μετατραπούν σε όργανα θανάτου.

Μια γυναίκα, η Ουμ Ιμπραήμ, σταμάτησε μια δημοσιογράφο στη μέση της σύγκυσης και παρακάλεσε να χρησιμοποιήσει ένα κινητό τηλέφωνο για να τηλεφωνήσει στα παιδιά της. Τα χέρια της έτρεμαν, ηλεκτρολόγος έναν αριθμό και μετά ούρλιαξε μια οδηγία: «Κλείστε τα τηλέφωνα σας τώρα!».

Τι είναι (και τι δεν είναι) η Χεζμπολάχ

News analysis

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΟΥΚΟΥΛΑ

Η σιιτική πολιτική και παραστρατιωτική οργάνωση Χεζμπολάχ συμμετέχει πλήρως στην πολιτική ζωή του Λιβάνου και εκπροσωπείται τόσο στο κοινοβούλιο όσο και στην κυβέρνηση. Στις τελευταίες εκλογές του 2022 συγκέντρωσε το 19,8% των ψήφων και κατέλαβε 15 από τις 128 έδρες του κοινοβουλίου.

Το «κόμμα του Θεού», όπως κυριολεκτικά σημαίνει στα αραβικά η λέξη Χεζμπολάχ, παραμένει μειοψηφικό στην πολιτική ζωή και την κοινωνία του Λιβάνου. Εξάλλου το ιδιόρρυθμο πολιτικό σύστημα της χώρας των κέδρων βασίζεται στην εκ των προτέρων κατανομή των βουλευτικών εδρών αλλά και των κυβερνητικών και διοικητικών αξιωμάτων ανάμεσα στις 18 επίσημα αναγνωρισμένες θρησκευτικές κοινότητες. Τα μέλη και οι οπαδοί της προέρχονται σχεδόν αποκλειστικά από τη σιιτική κοινότητα του Λιβάνου που, σύμφωνα με τους τελευταίους υπολογισμούς, δεδομένου ότι δεν έχει γίνει επίσημη απογραφή του πληθυσμού από το 1932, αντιστοιχεί στο 29% του συνολικού πληθυσμού.

Η διεθνής κοινότητα παραμένει διχασμένη ως προς την αντιμετώπιση της Χεζμπολάχ. Οι ΗΠΑ την έχουν κατατάξει εδώ και πολλές δεκαετίες στον κατάλογο των τρομοκρατικών οργάνωσεων, όπως έκαναν πιο πρόσφατα και ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρεί τρομοκρατική οργάνωση μόνο το στρατιωτικό της σκέλος, ενώ χώρες όπως η Ρωσία και η Κίνα έχουν κανονικές σχέσεις. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο Αραβικός Σύνδεσμος χαρακτήρισε τη Χεζμπολάχ ως τρομοκρατική οργάνωση εξαιτίας της ανάμιξής της στις συγκρούσεις ανάμεσα σε συνιές και σιίτες στη Συρία και στο Ιράκ, ενώ πριν από λίγους μήνες ανακοινώθηκε ότι αποφασίστηκε ο αποκαρκτηρισμός της ως τρομοκρατικής οργάνωσης.

Η ίδρυση της Χεζμπολάχ που είχε εξαρχής έντονη ισλαμική ταυτότητα συνέτρεξε με την ισλαμική επανάσταση στο Ιράν. Υπάρχουν διαχρονικά στενές ιδεολογικές και επιχειρησιακές σχέσεις με την Τεχεράνη. Θα ήταν όμως λάθος να θεωρήσουμε ότι είναι απλώς δημιουργήματα και πioni του Ιράν. Υπήρξαν και σημαντικοί εσωτερικοί παράγοντες που οδήγησαν σε μια θεαματική ενδυνάμωση της ισλαμικής οργάνωσης σε πολιτικό και στρατιωτικό επίπεδο.

Βασικός στόχος της Χεζμπολάχ από την πρώτη στιγμή της ίδρυσής της ήταν η απελευθέρωση των κατεχομένων από το Ισραήλ εδαφών στον Νότιο Λίβανο. Το Ισραήλ εισέβαλε στον Λίβανο το 1982 με στόχο την απομάκρυνση των παλαιστίνιων φετανίγ που εξαπέλυαν επιθέσεις από τον Νότιο Λίβανο. Όταν τερματίστηκε η εισβολή, αποφασίστηκε να διατηρηθεί ο έλεγχος μιας λωρίδας ασφαλείας βάθους 10 χιλιομέτρων.

Με το τέλος του λιβανέζικου εμφυλίου στις αρχές του '90 η Χεζμπολάχ εξαιρέθηκε από τον αναγκαστικό αφοπλισμό όλων των παραστρατιωτικών οργάνωσεων για να συνεχίσει τον ένοπλο αγώνα για την απελευθέρωση των κατεχομένων από το Ισραήλ εδαφών. Παράλληλα ανέπτυξε σημαντικές πρωτοβουλίες

κοινωνικής πολιτικής που αποτέλεσαν, μαζί με την ένοπλη αντίσταση στο Ισραήλ, έναν σημαντικό πυλώνα της δημοτικότητας του.

Η στιγμή του μεγάλου θριάμβου για τη σιιτική οργάνωση έφτασε στις 25 Μαΐου 2000, όταν το Ισραήλ, έπειτα από 15 χρόνια, αποσύρθηκε από τα κατεχομένα εδάφη κάτω από την πίεση των επιθέσεων των σιιτών μαχητών και των μεγάλων απωλειών που επέφεραν στον ισραηλινό στρατό. Την εποχή εκείνη, υπηρετούσα ως πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Βηρυτό και ήμουν από τους πρώτους διπλωμάτες που επισκέφθηκαν τον Νότιο Λίβανο που επί δεκαετίες ήταν απροσπέλαστος. Υπήρχε διάχυτη η αισιοδοξία ότι μετά την απόσυρση του Ισραήλ οι δύο χώρες, χωρίς βεβαίως να αποκτήσουν φιλικές σχέσεις, τουλάχιστον θα αποφύγουν τις αιματηρές συγκρούσεις των τελευταίων 20 και πλέον ετών. Για πολλούς Λιβανέζους ήταν ενθαρρυντική η προοπτική ομαλοποίησης της εσωτερικής πολιτικής ζωής με τον αφοπλισμό της Χεζμπολάχ.

Τελικά τα πράγματα εξελίχθηκαν στην αντίθετη κατεύθυνση. Η Χεζμπολάχ ισχυρίστηκε ότι η αποχώρηση του Ισραήλ δεν ήταν πλήρης, παρά την αντίθετη γνώμη του ΟΗΕ, και συνέχισε να διεκδικεί μια μικρή λωρίδα γης που ανήκε στη Συρία. Με πρόσχημα τη συνέχιση της αντίστασης, όχι μόνο δεν αφοπλίστηκε, αλλά συνέχισε να εξοπλίζεται με θεαματικούς ρυθμούς. Την εποχή που υπηρετούσα στον Λίβανο, η στρατιωτική ισχύς της Χεζμπολάχ υπολογιζόταν σε 2.000 ρουκέτες και πυραύλους. Σήμερα οι αντίστοιχοι υπολογισμοί κάνουν λόγο για 200.000! Πρόκειται για μια σοβαρή απειλή για την ασφάλεια του κράτους του Ισραήλ. Η χειραίστα εισβολή στον Λίβανο το 2006 προκάλεσε πολλούς νεκρούς και μεγάλες καταστροφές, αλλά δεν πέτυχε τον στόχο της εξουδετέρωσης της απειλής. Αντίθετα, η στρατιωτική ισχύς της Χεζμπολάχ αυξήθηκε τα επόμενα χρόνια και με νέους εξοπλισμούς και με εμπειρίες πολέμου που αποκτήθηκαν στη Συρία και το Ιράκ.

Το στρατηγικό δίλημμα που αντιμετώπιζε το Ισραήλ παραμένει ακέραιο ακόμα και μετά την πρωτοφανή επίθεση υψηλής τεχνολογίας που έπληξε και το γόπτρο αλλά και την ικανότητα δράσης της Χεζμπολάχ. Μια χειραίστα επίθεση, όπως άλλωστε απειλεί και η αποτυχία του 2006, θα προκαλούσε μεγάλες απώλειες για τον στρατό του Ισραήλ με αμφίβολα αποτελέσματα επί του πεδίου. Η συνέχιση του σημερινού status quo, από την άλλη μεριά, δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή όχι μόνο γιατί αναγκάζει δεκάδες χιλιάδες κατοίκους του Βόρειου Ισραήλ να εγκαταλείψουν τις εστίες τους, αλλά και γιατί διατηρεί τη δαμόκλειο σπάθη του τερματισμού οποιασδήποτε απειλής το Ισραήλ από τον Βορρά.

Η Χεζμπολάχ μετά το τερματισμό στρατιωτικών και ψυχολογικό πλήγμα που υπέστη τις τελευταίες ημέρες χρειάζεται να επανακτήσει το γόπτρο της κυρίας απέναντι στο εσωτερικό ακραίο. Αυτοί που έχουν ζωτικό συμφέρον για την εξέλιξη της σύγκρουσης, οι πολίτες του Λιβάνου, βρίσκονται σε πλήρη αδυναμία να επηρεάσουν τις εξελίξεις. Με άλλα λόγια, το μέλλον της δικής τους χώρας εξαρτάται από χίλιους δυο παράγοντες αλλά όχι από τους ίδιους.

Ο Δημήτρης Κουκούλας διέτελεε υπουργός Εξωτερικών και πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Την περίοδο 1997-2001 υπηρέτησε ως πρόεδρος της ΕΕ στον Λίβανο. Σήμερα είναι εδωκός συμβούλος του ΕΛΙΑΜΕΠ